

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT	629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04	UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI		00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ	621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17	TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET:	http://www.cbos.pl	E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/74/99

STOSUNEK DO RZĄDU W KWIETNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W kwietniu, jak co miesiąc, zapytaliśmy ankietowanych o ich stosunek do rządu i ocenę jego działalności. W okresie bezpośrednio poprzedzającym badanie środki masowego przekazu najczęściej miejsca poświęcały doniesieniom z Kosowa. Spośród wydarzeń mogących mieć wpływ na opinie o rządzie najważniejszym jest wysunięte przez posła KPN-Ojczyzna oskarżenie premiera Jerzego Buzka o kontakty ze służbami specjalnymi i reakcje na te zarzuty.

STOSUNEK DO RZĄDU

Kwiecień¹ przyniósł zahamowanie utrzymującej się od stycznia tendencji do pogarszania się notowań rządu. W porównaniu z pomiarem przeprowadzonym pod koniec marca² o 4 punkty wzrósł odsetek zwolenników rządu, nie zmieniła się jednak liczba jego przeciwników. Obecnie niemal jedna trzecia Polaków (31%) popiera obecny gabinet, a prawie dwie piąte (37%) jest mu niechętnych. Osoby deklarujące obojętność wobec rządu stanowią ponad jedną czwartą ankietowanych.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań															
	'98											'99				
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III ₍₁₎	III ₍₂₎	IV
	w procentach															
Zwolennicy	40	38	44	36	34	34	37	34	36	37	40	36	36	35	27	31
Przeciwnicy	21	23	24	22	24	26	23	24	22	21	20	27	33	35	37	37
Obojętni	34	35	27	37	38	37	36	37	36	37	36	33	28	27	31	28
Trudno powiedzieć	5	5	5	5	4	3	4	5	6	5	3	4	3	3	5	4

¹ Sondaż „Omnibus”, 22-27 kwietnia '99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1095).

² W marcu '99 dwukrotnie pytaliśmy badanych o ich stosunek do rządu i ocenę jego działalności: 4-9 marca na próbie liczącej 1065 osób i 26-29 marca na próbie 1066-osobowej.

Gabinet Jerzego Buzka ma najwięcej zwolenników wśród osób lepiej wykształconych i sytuowanych, mieszkających w miastach powyżej 100 tys. ludności. Spośród respondentów aktywnych zawodowo pozytywnym stosunkiem do rządu najczęściej wyróżniają się członkowie kadry kierowniczej i inteligencji, a wśród niepracujących - uczniowie i studenci. Badani słabiej wykształceni i gorzej zarabiający to - częściej niż inni - osoby deklarujące obojętność wobec rządu. Przeciwników obecnego gabinetu można spotkać przede wszystkim wśród rolników - jedynie 17% tej grupy stanowią zwolennicy rządu, ponad połowę zaś (52%) jego przeciwnicy.

Poglądy polityczne i preferencje partyjne badanych silnie różnicują ich stosunek do rządu. Jego zwolennikami najczęściej są osoby utożsamiające się z prawicą, natomiast przeciwnikami - respondenci identyfikujący się z lewicą. Zarówno wśród badanych o orientacji centrowej, jak i wśród osób nie mających sprecyzowanych poglądów politycznych więcej jest przeciwników niż zwolenników rządu.

Większość potencjalnych wyborców ugrupowań tworzących koalicję rządową popiera gabinet Jerzego Buzka, przy czym poparcie dla rządu jest silniejsze w elektoracie AWS niż UW. Odsetki zwolenników i przeciwników rządu wśród sympatyków ugrupowań opozycyjnych są zróżnicowane, w zależności od tego, na którą z partii zamierzają oni głosować. Potencjalni wyborcy SLD to w większości przeciwnicy rządu, natomiast w elektoracie PSL grupy zwolenników i przeciwników są niemal równoliczne.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
AWS	74	14	12	0
UW	57	27	15	1
PSL	39	18	40	3
SLD	13	16	68	2
Nie zamierzający głosować	22	36	35	8

OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W stosunku do danych z końca marca nieznacznie poprawiły się oceny wyników działalności rządu. W kwietniu odnotowaliśmy niewielki wzrost (o 3 punkty) odsetka osób dobrze oceniających pracę gabinetu rządowego Jerzego Buzka, nadal jednak w ocenie działalności rządu dominują opinie negatywne. Blisko co piąty respondent (17%) nie ma zdania na ten temat.

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Jerzego Buzka od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	'98										'99				
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III ₍₁₎	III ₍₂₎	IV
	w procentach														
Dobrze	40	45	42	42	38	39	42	45	44	48	44	34	37	29	32
Źle	31	36	33	38	37	36	34	33	31	36	37	53	51	52	51
Trudno powiedzieć	29	19	25	20	25	25	24	22	25	16	19	12	12	19	17

Potencjalni wyborcy partii koalicyjnych w większości dobrze oceniają rezultaty działalności rządu, natomiast krytyczni są zwolennicy ugrupowań opozycyjnych, w tym zwłaszcza SLD. Również większość respondentów biernych politycznie, nie zamierzających brać udziału w ewentualnych wyborach, źle ocenia pracę obecnego gabinetu.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Jerzego Buzka od czasu objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
AWS	73	17	10
UW	69	17	14
PSL	29	65	6
SLD	17	77	6
Nie zamierzający głosować	23	53	24

AKCEPTACJA PREMIERA

W porównaniu z poprzednim pomiarem nieznaczne są również (w granicach błędu statystycznego) zmiany w opiniach na temat osoby premiera, jednak od początku roku utrzymuje się tendencja do pogarszania się jego ocen. Obecnie nieco ponad jedna trzecia badanych wyraża zadowolenie z tego, że Jerzy Buzek stoi na czele rządu, natomiast ponad dwie piąte deklaruje niezadowolenie. Osoby nie mające sprecyzowanej opinii stanowią niespełna jedną piątą Polaków.

Tabela 5

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek?	Wskazania respondentów według terminów badań															
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III ₍₁₎	IV
	'98												'99			
	w procentach															
Tak	45	50	45	47	44	42	40	41	44	45	47	48	47	40	38	36
Nie	25	25	27	31	30	35	33	33	30	30	28	31	33	44	44	45
Trudno powiedzieć	30	25	29	22	26	23	26	25	26	25	25	21	19	16	17	19

Wśród elektoratów partyjnych stosunek do osoby premiera kształtuje się podobnie jak oceny wyników działalności kierowanego przezeń rządu. Zadowoleni z tego, że Jerzy Buzek sprawuje urząd prezesa Rady Ministrów, są zwolennicy partii koalicyjnych, niezadowoleni zaś - sympatycy ugrupowań opozycyjnych. Stanowiska skrajne zajmują potencjalni wyborcy AWS i SLD. Elektoraty UW i PSL są mniej jednoznaczne w swoich ocenach.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
AWS	76	16	8
UW	68	19	14
PSL	39	57	4
SLD	17	73	10
Nie zamierzający głosować	29	45	26

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Pogorszyły się oceny polityki gospodarczej rządu. W stosunku do danych z pierwszej dekady marca odnotowaliśmy 5-punktowy spadek opinii pozytywnych i 4-punktowy wzrost negatywnych. Obecnie ponad dwukrotnie więcej badanych sądzi, że polityka rządu nie stwarza szansy poprawy sytuacji gospodarczej (59%), niż wyraża przeciwną opinię (28%). Oceny działań rządu w dziedzinie gospodarki są najgorsze od momentu powstania obecnego gabinetu.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań															
	'98												'99			
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III ₍₁₎	IV
	w procentach															
Tak	43	45	41	43	42	41	37	36	38	39	38	40	38	30	33	28
Nie	39	38	40	41	39	41	42	44	44	42	40	45	44	58	55	59
Trudno powiedzieć	18	17	20	16	19	18	20	20	18	19	21	15	18	11	13	13

★

★

★

W kwietniu zahamowana została widoczna w poprzednich miesiącach tendencja do stopniowego spadku poparcia dla rządu i ogólnych ocen jego działalności, choć nadal pogarszają się opinie o jego polityce gospodarczej. Z perspektywy kilku miesięcy wyraźny jest wzrost krytycyzmu w stosunku do osoby premiera.

Opracował

Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. Jak określili(a)by Pan(i) swój stosunek do obecnego rządu? Czy jest Pan(i) jego:
 1 - zdecydowanym zwolennikiem; 2 - umiarkowanym zwolennikiem; 3 - umiarkowanym przeciwnikiem;
 4 - zdecydowanym przeciwnikiem; 5 - Czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny

(%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	27	20	17	28	5	1093
Płeć							
Mężczyźni	4	30	18	20	22	6	519
Kobiety	2	25	22	14	33	4	574
Wiek							
18-24 lat	1	26	18	9	39	7	156
25-34	1	29	16	13	35	6	193
35-44	4	28	24	16	26	2	229
45-54	2	30	21	24	18	5	223
55-64	4	20	21	20	29	6	106
65 lat i więcej	6	27	19	18	25	5	186
Miejsce zamieszkania							
Wieś	2	25	19	17	29	7	393
Miasto do 20 tys.	1	24	21	18	33	3	126
20 - 100 tys.	3	23	21	19	29	5	235
101 - 500 tys.	4	36	17	12	26	5	213
501 tys.i więcej mieszk.	9	32	23	18	18	0	125
Wykształcenie							
Podstawowe	3	20	18	17	36	6	323
Zasadnicze zawodowe	1	29	15	20	29	5	300
Średnie	4	31	23	14	23	5	390
Wyższe	8	36	28	16	13	0	80
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier.,inteligencja	7	40	31	13	9	0	55
Prac.umysł.niż.szczebła	3	27	30	11	23	7	109
Pracownicy fiz.- umysł.	3	32	20	4	39	2	74
Robotnicy wykwalifikowani	0	27	20	22	27	5	102
Robotnicy niewykwalifik.	4	33	12	15	32	3	53
Rolnicy	1	16	20	32	27	6	67
Pracujący na własny rach.	7	30	16	14	30	2	50
Bierni zawodowo							
Renciści	3	23	16	23	30	4	139
Emeryci	6	24	21	20	24	5	212
Uczniowie i studenci	2	40	20	5	26	8	83
Bezrobotni	1	22	15	18	37	8	97
Gospodynie domowe i inni	1	37	11	12	34	5	47
Pracuje w:							
sferze budżetowej	4	25	31	17	19	4	102
sekt. państw. publicznym	1	31	22	19	26	2	115
sp. własc. pryw. i państwa	2	46	19	11	19	3	85
sekt. pryw. poza rolnict.	5	26	18	15	31	4	180
prywatnym gosp. rolnym	1	18	19	31	23	8	83
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	3	21	16	23	33	4	193
276 - 399	2	32	20	12	31	4	167
400 - 549	2	23	20	17	33	4	243
550 - 799	3	32	23	17	22	3	150
Powyżej 799 zł	11	34	22	11	19	3	124
Ocena własnych war. mater.							
Złe	2	21	22	24	27	4	416
Średnie	3	29	19	14	29	6	457
Dobre	5	36	18	8	27	5	219
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	3	31	15	12	30	9	64
Raz w tygodniu	4	31	18	14	27	6	615
Kilka razy w miesiącu	4	22	27	17	26	5	128
Kilka razy w roku	2	23	21	22	29	3	188
W ogóle nie uczestniczy	4	18	20	25	30	3	97
Poglądy polityczne							
Lewica	2	19	29	31	16	2	280
Centrum	1	25	24	15	33	3	257
Prawica	9	54	9	5	19	3	257
Trudno powiedzieć	1	15	17	15	41	11	296

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Jerzego Buzka od czasu objęcia przezeń władzy?

(%)

	Bardzo dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	2	31	36	14	17	1094
Płeć						
Mężczyźni	1	34	34	17	13	518
Kobiety	2	28	38	12	21	576
Wiek						
18-24 lat	2	27	34	9	28	156
25-34	1	31	35	11	23	193
35-44	2	33	39	12	14	228
45-54	3	32	38	18	9	225
55-64	0	26	43	21	11	106
65 lat i więcej	1	32	29	17	20	186
Miejsce zamieszkania						
Wieś	2	27	39	16	17	393
Miasto do 20 tys.	1	27	37	16	20	126
20 - 100 tys.	1	28	39	15	17	235
101 - 500 tys.	2	38	27	14	19	213
501 tys. i więcej mieszk.	3	40	39	6	11	127
Wykształcenie						
Podstawowe	1	28	32	19	21	323
Zasadnicze zawodowe	2	30	36	15	17	299
Średnie	2	32	42	10	15	392
Wyższe	3	44	27	13	13	80
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	2	45	33	12	8	55
Prac. umysł. niż. szczebla	3	28	41	6	22	111
Pracownicy fiz.- umysł.	2	40	38	3	17	74
Robotnicy wykwalifikowani	0	29	41	12	18	102
Robotnicy niewykwalifik.	11	28	24	19	17	53
Rolnicy	2	15	45	30	9	67
Pracujący na własny rach.	3	40	41	9	7	50
Bierni zawodowo						
Renciści	0	26	35	21	18	139
Emeryci	1	31	34	20	13	212
Uczniowie i studenci	0	36	38	7	20	83
Bezrobotni	0	21	37	14	28	96
Gospodynie domowe i inni	0	47	22	9	22	47
Pracuje w:						
sferze budżetowej	2	32	49	9	8	104
sekt. państw., publicznym	3	35	36	10	17	115
sp. właśc. pryw. i państwa	6	36	27	12	18	85
sekt. pryw. poza rolnict.	1	33	34	14	18	180
prywatnym gosp. rolnym	1	16	44	31	8	83
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	1	21	47	14	18	193
276 - 399	2	32	36	14	16	167
400 - 549	1	35	37	12	15	243
550 - 799	3	32	35	12	17	150
Powyżej 799 zł	1	42	32	12	13	125
Ocena własnych war. mater.						
Źle	2	22	42	20	14	415
Średnie	1	35	32	13	19	459
Dobre	2	40	35	6	18	219
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	4	38	32	7	19	64
Raz w tygodniu	2	36	32	14	16	616
Kilka razy w miesiącu	0	18	48	14	21	128
Kilka razy w roku	1	25	42	18	15	188
W ogóle nie uczestniczy	0	25	38	18	19	97
Poglądy polityczne						
Lewica	1	17	49	24	9	280
Centrum	0	27	38	14	20	259
Prawica	6	61	20	5	8	257
Trudno powiedzieć	0	20	36	14	30	295

Tabela 3. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	30	26	19	19	1095
Płeć						
Mężczyźni	7	32	23	20	16	519
Kobiety	5	28	28	18	22	576
Wiek						
18-24 lat	2	30	29	13	26	156
25-34	6	28	26	15	25	193
35-44	7	29	29	20	16	229
45-54	6	34	22	23	15	225
55-64	3	29	32	24	13	106
65 lat i więcej	9	29	22	20	21	186
Miejsce zamieszkania						
Wieś	4	28	28	20	20	393
Miasto do 20 tys.	5	26	24	26	18	126
20 - 100 tys.	4	32	26	20	18	235
101 - 500 tys.	7	34	24	16	19	213
501 tys. i więcej mieszk.	15	27	28	12	19	127
Wykształcenie						
Podstawowe	4	29	26	21	21	323
Zasadnicze zawodowe	3	30	22	23	22	300
Średnie	7	30	30	16	17	392
Wyższe	17	33	19	16	14	80
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	20	35	22	13	9	55
Prac. umysł. niż. szczebla	6	31	31	15	17	111
Pracownicy fiz.- umysł.	3	40	18	18	21	74
Robotnicy wykwalifikowani	2	32	26	17	23	102
Robotnicy niewykwalifik.	16	21	26	26	12	53
Rolnicy	0	8	38	35	18	67
Pracujący na własny rach.	8	34	32	18	8	50
Bierni zawodowo						
Renciści	5	23	23	25	25	139
Emeryci	8	30	25	22	15	212
Uczniowie i studenci	2	38	26	9	25	83
Bezrobotni	2	29	30	15	24	97
Gospodynie domowe i inni	5	45	16	13	20	47
Pracuje w:						
sferze budżetowej	11	30	26	18	15	104
sekt. państw., publicznym	8	35	23	23	11	115
sp. właśc. pryw. i państwa	6	44	22	17	11	85
sekt. pryw. poza rolnict.	6	26	28	17	23	180
prywatnym gosp. rolnym	0	8	40	31	21	83
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	2	28	25	28	17	193
276 - 399	6	31	30	17	17	167
400 - 549	5	34	29	16	15	243
550 - 799	5	31	22	21	21	150
Powyżej 799 zł	16	33	21	17	13	125
Ocena własnych war. mater.						
Złe	4	25	30	25	16	416
Średnie	7	30	26	17	20	459
Dobre	7	39	19	12	22	219
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	42	15	11	25	64
Raz w tygodniu	7	34	24	16	19	616
Kilka razy w miesiącu	3	21	37	20	19	128
Kilka razy w roku	6	22	30	25	17	188
W ogóle nie uczestniczy	3	23	22	29	23	97
Poglądy polityczne						
Lewica	2	18	36	33	11	280
Centrum	3	32	30	17	18	259
Prawica	16	53	13	7	12	257
Trudno powiedzieć	3	20	24	19	34	296

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

	(%)					
	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	25	38	21	13	1095
Płeć						
Meżczyźni	4	28	35	23	10	519
Kobiety	2	22	40	20	17	576
Wiek						
18-24 lat	2	31	35	17	15	156
25-34	4	29	30	21	16	193
35-44	3	24	42	21	10	229
45-54	3	23	42	23	9	225
55-64	2	24	42	24	9	106
65 lat i więcej	3	20	34	21	21	186
Miejsce zamieszkania						
Wieś	1	22	42	22	13	393
Miasto do 20 tys.	3	16	41	20	21	126
20 - 100 tys.	1	28	37	23	11	235
101 - 500 tys.	5	31	31	19	14	213
501 tys. i więcej mieszk.	10	25	35	21	8	127
Wykształcenie						
Podstawowe	0	21	38	22	19	323
Zasadnicze zawodowe	2	24	37	25	13	300
Średnie	4	27	39	18	11	392
Wyższe	13	36	28	18	5	80
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	12	34	37	12	4	55
Prac. umysł. niż. szczebla	5	35	39	16	5	111
Pracownicy fiz. - umysł.	3	34	31	12	20	74
Robotnicy wykwalifikowani	0	23	40	29	8	102
Robotnicy niewykwalifik.	4	25	38	24	10	53
Rolnicy	0	8	42	41	9	67
Pracujący na własny rach.	9	24	41	16	10	50
Bierni zawodowo						
Renciści	0	16	38	27	20	139
Emeryci	4	23	36	22	15	212
Uczniowie i studenci	4	38	30	12	16	83
Bezrobotni	0	17	43	21	19	97
Gospodynie domowe i inni	0	33	41	10	15	47
Pracuje w:						
sferze budżetowej	7	30	37	18	7	104
sekt. państw., publicznym	1	29	35	29	6	115
sp. właśc. pryw. i państwa	3	38	33	15	11	85
sekt. pryw. poza rolnict.	6	25	39	19	10	180
prywatnym gosp. rolnym	0	7	45	38	9	83
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	1	20	38	27	14	193
276 - 399	1	25	43	16	15	167
400 - 549	3	24	42	21	10	243
550 - 799	3	32	32	22	10	150
Powyżej 799 zł	11	33	36	15	5	125
Ocena własnych war. mater.						
Złe	1	19	39	29	12	416
Średnie	3	23	40	17	17	459
Dobre	5	41	31	14	8	219
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	2	27	33	14	24	64
Raz w tygodniu	3	28	38	17	14	616
Kilka razy w miesiącu	2	15	42	25	16	128
Kilka razy w roku	3	22	36	30	9	188
W ogóle nie uczestniczy	3	25	36	27	9	97
Poglądy polityczne						
Lewica	1	13	45	35	6	280
Centrum	1	26	47	17	10	259
Prawica	10	48	23	7	11	257
Trudno powiedzieć	1	16	35	23	25	296